

W 81 rocznicę niewyobrażalnej tragedii narodowej, dwadzieścia państwowych archiwów obwodowych Ukrainy opublikowało na swoich stronach internetowych wstrząsające dokumenty archiwalne z okresu Wielkiego Głodu (ukr. Голодомор) w latach 1932-1933, w ówczesnej Ukraińskiej Socjalistycznej Republice Sowieckiej - klęski wywołanej prowadzoną przez władze państwowe Związku Sowieckiego polityką przymusowej kolektywizacji rolnictwa i bezwzględnej egzekucji narzuconych chłopom obowiązkowych kontyngentów dostaw produktów rolnych w wymiarze przekraczającym możliwości produkcyjne wsi.

Według różnych szacunków, Wielki Głód spowodował śmierć od co najmniej 3,3 do 6-7 milionów ludzi.

Głód wywołany kolektywizacją spowodował również wiele ofiar poza Ukrainą, jednak to tutaj miał największe rozmiary i pochłonął najwięcej ofiar. Niektóre represje (jak zakaz wyjazdu poza granice republiki w ucieczce przed głodem) dotyczyły wyłącznie chłopów z Ukrainy.

Nie ma obecnie wątpliwości, że głód z lat 1932-1933 na Ukrainie był sztuczny, istnieje natomiast różnica zdań na temat tego, czy była to przede wszystkim zaplanowana antyukraińska akcja, czy też głód był konsekwencją bolszewickiej zbrodniczej polityki, bez podłoża o charakterze narodowościowym.

Największa liczba dokumentów zawierających informacje na temat przyczyn i skutków ludobójstwa wobec narodu ukraińskiego można znaleźć w Centralnym Archiwum Państwowych Organizacji Publicznych Ukrainy (Центральний державний архів громадських об'єднань України), oraz w archiwach państwowych w Winnicy, Kijowie, Kirowogradzie, Odessie, Chersoniu, Czerkasach i Czernihowie.

Oprócz szeregu dokumentów i wycinków prasowych, opublikowano także (na stronie Centralnego Państwowego Archiwum Kinofotodokumentów im. Pszenicznego w Kijowie) film dokumentalny z 1983 r. pt. [„Nieznany głód”](#), z Komitetu Badania Ukraińskiego Głodu w Montrealu (Kanada).

Wystawy: [До Дня пам'яті жертв голодоморів](#)

[Słowo wstępne](#)

[Wikipedia, Wielki Głód na Ukrainie](#)

oprac. E. Łaborewicz

AP Legnica